

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/29/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719205334
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:6719205334.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpený JUDr. Oskarom Chnárkom, advokátom, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, proti žalovanému: I. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom T. F., T. G. I. XXXX/XX, o zaplatenie 27 872,10 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 9. júna 2021 č. k. 13Csp/18/2020-259 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 16 794,- eur so zmluvným úrokom 7,90 % ročne od 20. 12. 2018 do zaplatenia a s 5 % úrokom z omeškania ročne od 20. 12. 2018 do zaplatenia, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21%. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 497, § 501, § 502, § 507 Obchodného zákonníka, § 52, § 53, § 54, § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2, § 11 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách a uviedol, že zo zmluvy o úvere č. 6143555285 zo dňa 29. 04. 2014 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom súd prvej inštancie zistil, že ňou právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v sume 25 750,- eur, ktorý úver sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 337,- eur vrátane poplatkov za správu úveru (311,- eur úveru), počnúc od 25. 05. 2014 do 24. 05. 2024 vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca pri RPMN vo výške 8,7 %, priemernej RPMN vo výške 13,34 % a úrokovej sadzbe 7,9 %. Z výpisu z úverového účtu žalovaného žalovaný svoj dlh riadne splácal od 25. 05. 2014 do 25. 03. 2016 sumou 311,- eur mesačne, potom už uhradil iba jedinú splátku a to v mesiaci apríl 2016 sumu 276,- eur. Z výzvy právneho predchodcu žalobcu zo dňa 20. 12. 2016 adresovanej žalovanému súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu ním upozornil žalovaného na jeho omeškание so splácaním dlhu viac ako 3 mesiace, splatnými splátkami boli splátky v sume 2 212,- eur a upozornil ho, že pokiaľ nebude dlh uhradený do 15 dní, môže pristúpiť k predčasnej splatnosti úveru. Táto výzva bola doručená žalovanému do vlastných rúk dňa 20. 01. 2017. Z podania právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017 adresovaného žalovanému súd prvej inštancie zistil, že právny predchodca žalobcu týmto podaním vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňom 16. 01. 2017 a to pre nesplácanie úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu. Táto výzva bola doručená žalovanému do vlastných rúk dňa 23. 01. 2017. Z podania právneho predchodcu žalobcu zo dňa 02. 01. 2019 adresovaného žalovanému súd prvej inštancie zistil, že ním bolo oznámené postúpenie pohľadávky voči nemu na žalobcu.

1.2 Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch). Súd prvej inštancie dodal, že tento zákon však nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce. Ustanovenia Občianskeho zákonníka sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Z ustanovenia § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškanie k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednanja, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník, resp. spotrebiteľ nemá v prípade dojednanja, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanja nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Na to, aby veriteľ mohol platne zosplatniť úver, musia byť splnené zákonom stanovené podmienky. Základnou podmienkou pre zosplatnenie úveru je podmienka stanovená v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka. Táto podmienka zosplatnenia úveru súvisí s povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. n) Zákona o spotrebiteľských úveroch. Druhou podmienkou, ktorá musí byť splnená, aby mohol veriteľ zosplatniť úver je to, aby bola pred poskytnutím úveru zo strany veriteľa s odbornou starostlivosťou posúdená schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Táto skutočnosť vyplýva z ustanovenia § 15 ods. 2 Zákona o úveroch na bývanie, resp. ustanovenia z § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Ak by veriteľ porušil svoju povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver hrubým spôsobom, tak okrem toho, že by nemohol požadovať zosplatnenie úveru, by bol úver zároveň bezúročný a bezpoplatkový. Ďalšie podmienky zosplatnenia úveru poskytnutého spotrebiteľovi sú stanovené v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Podľa rozhodnutia NS SR 8Cdo/118/2020 zo dňa 26. augusta 2020 otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadriilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrvávajú nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné

úroky po zosplatnení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Súd s poukazom na rozhodnutie NS SR 4Obo210/2001, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z neho vychádza bez toho, aby skúmal ako prejudiciálnu otázku existenciu alebo platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, vyhovel žiadosti pristupujúceho žalobcu na zámenu strán sporu.

1.3. Z vykonaného dokazovania a to z predmetnej úverovej zmluvy a zhodných vyjadrení strán sporu mal súd prvej inštancie za nepochybne preukázané, že medzi stranami ide o spotrebiteľský vzťah a vzťahujú sa naň preto ustanovenia právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa. Z vykonaného dokazovania má súd prvej inštancie za preukázané, že dňa 29. 04. 2014 právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver v sume 25 750,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 337,- eur vrátane poplatkov za správu úveru (311,- eur úveru) počnúc od 25. 05. 2014 do 24. 05. 2024 vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca pri RPMN vo výške 8,7 %, priemernej RPMN vo výške 13,34 % a úrokovej sadzbe 7,9 %. Súd konštatoval, že žalobca je pasívne vecne legitimovaný, pretože postúpením pohľadávky dňa 20. 12. 2018 (ktoré žalovanému oznámil), prešiel nárok v tomto konaní uplatnený voči žalovanému na žalobcu, nakoľko pri splnení podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb. (omeškanie dlžníka po dobu viac ako 90 dní - žalovaný bol v omeškaní od 25. 05. 2016 a k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 20. 12. 2018) mohla banka pohľadávku postúpiť i na žalobcu, ktorý bankou nie je. Oznámenie o postúpení pohľadávky mu bolo doručované doporučené dňa 02. 01. 2019 do vlastných rúk.

1.4. S ohľadom na skutočnosť, že tento spor je sporom spotrebiteľským, súd prvej inštancie podrobil súdnej kontrole úverovú zmluvu uzavretú medzi stranami. Súd prvej inštancie zistil, že v tejto zmluve je správne uvedená celková výška úveru (viď bod 39 tohto rozsudku) a úrok úveru, jeho RPMN i priemerná RPMN nie sú neprimerane vysoké (dohodnuté na sumy uvedené v bode 5 tohto rozsudku), nakoľko priemerný bankový úrok pre spotrebiteľské úvery v apríli 2014 bol podľa NBS vo výške od 6,92 % do 13,59 %, teda dohodnuté úroky zodpovedajú úrokom bánk v SR v danom čase. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie skonštatoval, že vyššie uvedená úverová zmluva je platná, spĺňajúca všetky zákonné náležitosti a námietky žalovaného nie sú dôvodné. Je tomu tak preto uvedená zmluva má všetky zákonné náležitosti a neobsahuje žiadnu neprijateľnú podmienku.

1.5. Pokiaľ však ide o predčasnú splatnosť úveru, súd prvej inštancie skonštatoval, že k predčasnemu zosplatneniu úveru malo dôjsť listom právneho predchodcu žalobcu zo dňa 16. 01. 2017 (ktorý žalovaný prevzal dňa 23. 01. 2017) po predchádzajúcej výzve na splnenie dlhu zo dňa 20. 12. 2016 (ktorú žalovaný prevzal 20. 01. 2017). Z uvedeného je však zrejmé, že k doručeniu výzvy na zaplatenie dlhu síce došlo viac ako 3 mesiace po splatnosti niektorej zo splátok dlhu (žalovaný bol v omeškaní totiž už od 25. 05. 2016), ale medzi dorúčením výzvy a dorúčením zosplatnenia úveru prešli oba 3 dni, pritom zákon v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ vyžaduje, aby táto doba nebola kratšia ako 15 dní. Takéto zosplatnenie úveru preto nie je v súlade so zákonom a podľa § 39 OZ je preto neplatné, čo značí, že k zosplatneniu dlhu nedošlo a žalovaný bol povinný úver splácať v súlade s pôvodne dohodnutými podmienkami (mesačne sumou 311,- eur).

1.6. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že z predmetného úveru zaplatil prinajmenej sumu 7 724,96 eura. Sám žalovaný dôkazy, o iných platbách než tvrdil žalobca, nepredložil. Z rozpisu splátok úveru súd prvej inštancie zistil, že strany sa dohodli, že žalovaný bude tento úver splácať, počnúc od 25. 05. 2014 do 24. 05. 2024 vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca sumou 311,- eur (bez poistenia). Z výpisu z úverového účtu žalovaného súd prvej inštancie zistil, že žalovaný svoj dlh riadne splácal do 25. 03. 2016 sumou 311,- eur mesačne, potom už uhradil iba jedinú splátku a to v mesiaci apríl 2016 sumu 276,- eur. Nie sú pravdivé tvrdenia žalobcu (správne malo byť žalovaného) o tom, že by v úverovej zmluve nebola presne a správne uvedená suma, ktorú mu ako úver žalobca poskytol. Na prvej strane tejto zmluvy sa síce uvádza ako žiadaná suma úveru suma 30 000,- eur, ale zo znenia zmluvy je zrejmé, že nejde o dohodnutú, ale žalovaným požadovanú výšku úveru, a že na strane 2 úverovej zmluvy je presne uvedené, akú sumu úveru žalovaný dostal a za akých podmienok. V prípade

vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

1.7. Pokiaľ ide o žalovaným vznesenú námietku premlčania nároku žalobcu, súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca svoju žalobu na súde podal dňa 30. 10. 2019, jeho nárok sa premlčuje v 3-ročnej všeobecnej premlčacej lehote. K podaniu žaloby na súde došlo dňa 30. 10. 2019, preto sú všetky splátky splatné pred 30. 12. 2016 (3 roky pred podaním žaloby na súde) premlčané. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie sumu týchto splátok (1 866,- eur) žalobcovi nemohol priznať, čo platí tiež pre ich príslušenstvo. Zároveň súd prvej inštancie skonštatoval, že nakoľko z dôvodov uvedených vyššie nedošlo k predčasnej splatnosti úveru, bol žalovaný povinný úver splácať mesačne vždy do 25. dňa toho-ktorého mesiaca až do jeho splatenia, ktorý dátum bol dojednaný na deň 25. 04. 2024. Ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku sú teda splatnými (a zároveň nepremľčanými podľa bodu 41. tohto rozsudku) všetky splátky úveru splatné 25. 11. 2016 do 25. 04. 2021 (istina v sume 16 794,- eur) a nesplatenou časťou úveru sú splátky od 25. 05. 2021 do 25. 04. 2024 (istina v sume 11 196,- eur).

1.8. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba je dôvodná čiastočne a preto jej súd aj čiastočne vyhovel a to s výnimkou časti istiny vo výške 1 866,- eur, v ktorej časti je nárok premlčaný (aj s príslušenstvom). O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi v konaní úspešnému v rozsahu 6/28 (úspech žalobcu bol v rozsahu 17/28 - 11/28 úspechu žalovaného) priznal súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21%. O výške jeho nároku na náhradu trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote žalovaný odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP. Považoval žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú a konštatoval, že súd nadržíava stranu úžerníckemu veriteľovi a jeho vymáhačovi. Tvrdil, že postupom aj výsledkom súdu prvej inštancie došlo k zásahu do základných práv garantovaných mu Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami, predovšetkým došlo k zásahu do jeho práv v zmysle čl. 46 ods. 1, čl. 20 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Uviedol, že konanie súdu prvej inštancie považuje za neodborné, benevolentné najmä vo vzťahu k bodu 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Tvrdil, že žalobca porušil svoju povinnosť, a to s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť dlžníka splácať úver, dôsledkom čoho je strata práva požadovať splatenie úveru jednorazovo v zmysle § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch (rovnako tiež § 15 ods. 2 Zákona o úveroch na bývanie). Za mylné a zavádzajúce až klamlivé označil tvrdenia sudcu v prvej vete v bode 22. napadnutého rozsudku, kde sa uvádzalo, že súd nezistil z obsahu zmluvy, že by obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Tvrdil, že sudca priamo ignoroval vážnosť písomného vyhlásenia o vzájomných plneniach, ktoré od veriteľa aj jeho vymáhačov písomne žiadal viac krát, ale veriteľ ani jeho vymáhači mu žiadne potvrdenie o finančnom plnení v prospech veriteľa nevydali. Deklaroval, že sa jedná o spotrebiteľský spor, a že z výslovne číselného a matematického pohľadu je pritom úplne jedno, či je zmluva bezúročná a bezpoplatková alebo súd uzná neprijateľné zmluvné podmienky, výsledok je matematicky totožný, t. j. dlžný spotrebiteľ má vrátiť veriteľovi to, čo od neho reálne dostal. V tejto súvislosti tvrdil, že súd nepristúpil k súdnej kontrole zmluvy a zmluvnej dokumentácie ani k predbežnému právnomu posúdeniu. Dodal, že má za to, že predmetná zmluva má preukázateľne neprijateľné zmluvné podmienky aj vady, ktorých obsah spotrebiteľ nemohol ovplyvniť a preukázateľne neboli individuálne dojednané. Ak by tento súd konal podľa zákona, tak by súd už sám určil neprijateľné zmluvné podmienky za neplatné. Mal za to, že v tejto veci nedošlo k platnému postúpeniu predmetnej uplatnenej pohľadávky na súčasného žalobcu, tak súd musí na jeho strane konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitímácie v spore, čo má za následok zamietnutie žaloby v celom rozsahu. V tomto smere dodal, že podľa verejne prístupnej právnej analýzy postúpenie pohľadávky banky zo spotrebiteľskej zmluvy voči jej klientovi t. j. spotrebiteľovi na inú osobu, ktorá nie je bankou, je neplatné. Tvrdil, že v tomto smere proti sebe stoja dve právne normy. Jednak ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách a na strane druhej ustanovenie § 525 ods. 1 v spojení s § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dodal, že aplikujúc výkladové pravidlo „lex specialis derogat legi generali“, v zmysle ktorého Občiansky zákonník ako špeciálny predpis upravujúci postavenie spotrebiteľa má prednosť pred inými právnymi predpismi, ako aj výkladové pravidlo „lex posterior derogat legi priori“, v zmysle ktorého má prednosť pred skoršou právnou úpravou (obsiahnutou v Zákone o bankách) a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí právny záver, že banka vôbec nemôže postúpiť svoju pohľadávku zo spotrebiteľskej zmluvy na inú osobu ako je iná banka, nakoľko takéto postúpenie by bolo absolútne neplatné pre rozpor so zákonom (§ 39 v spojení s § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Mal za to, že

súd si neprečítal detailne jeho odpor, ani jeho vyjadrenia, a tak súd svojím nedbalým konaním ohrozil priebeh spravodlivého konania. S poukazom na doterajšiu argumentáciu navrhol odvolaciemu súdu, aby z úradnej povinnosti podrobil predmetnú zmluvnú dokumentáciu medzi žalobcom a žalovaným súdnej kontrole a predbežnému právnomu posúdeniu. Navrhol vyžiadať si od žalobcu všetky dôkazy o tom, aké komplexné informácie mal žalobca o žalovanom k dispozícii pri zisťovaní a overovaní schopnosti žalovaných splácať úver. Navrhol, aby súd uložil žalovanému povinnosť v listinnej podobe predložiť písomné potvrdenie - kvitanciu o tom, že za predmetnú zmluvu bol dlh zo strany žalobcu úplne alebo čiastočne splnený. Žiadal, aby súd trval na preukázaní vzájomne vykonaných plnení medzi žalobcom a žalovaným. Za nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a pre náležité objasnenie veci navrhol súdu vykonať dôkazy, a tak žiadal, aby súd za uvedeným účelom uznesením uložil žalobcovi povinnosti v listinnej podobe predložiť okrem podpísanej celej zmluvnej dokumentácie aj stručné vyčíslenie finančného rozboru istiny, t. j. dátum a reálne poskytnutá/čerpaná istina, celková čiastka žalovaným vykonaných plnení v prospech žalobcu (osobitne istina, osobitne úroky, osobitne poplatky), aktuálny kumulatívny zostatok pohľadávok, t. j. neuhradený zostatok istiny, zostatok úrokov a poplatkov s dokladovaním podľa bankových výpisov z banky veriteľa. Žiadal súd, aby vykonal dôkaz výsluchom protistrany/veriteľa na osvedčenie preukázania vzájomne vykonaných plnení, pretože iba výsluchom protistrany/veriteľa môže súd dospieť k spravodlivému rozhodnutiu. Mal za to, že súd nevykonal absolútne žiadne dokazovanie o reálne vykonaných vzájomných plneniach. Nepreveril existenciu zmluvného vzťahu a nepreveril ani plnenia finančných služieb zo strany dodávateľa v prospech žalovaného. Tvrdil, že súd sa nevysporiadal s jeho dôvodmi presne popísanými v podrobných podaniach. Žiadal, aby súd vyriešil otázku, či zmluva na poskytnutý úver má neprijateľné zmluvné podmienky a teda akú sumu je, resp. bol povinný za poskytnutý úver veriteľovi/žalobcovi uhradiť. Zopakoval, že veriteľ, resp. žalobca mu dal podpísať zmluvu o úvere, ktorá obsahovala neprijateľné zmluvné podmienky. Tiež mal za to, že žalobca nepredložil celú zmluvu ako dôkaz ich zmluvného vzťahu (chýbajú ďalšie doklady, ktoré mu dal právny predchodca žalobcu podpísať a nedal mu z nich kópie, napr. dojednania o rozhodcovskom súde). Dodal, že súdu predložené tabuľky v doplnenom texte žaloby, ako „výpis z účtu“ sú interné doklady veriteľa/žalobcu a nie je možné ich považovať za relevantný dôkaz. Tvrdil, že vždy sú podstatné aj plnenia žalovaného v prospech žalobcu, t. j. žalobca v žalobe neuviedol a číselne neupresnil sumu finančných plnení žalovaného v prospech žalobcu žiadnou čiastkou. Dodal, že pracným spôsobom zistil z podkladov žalobcu, že celková čiastka plnení jeho ako žalovaného v prospech žalobcu by mala byť v čiastke minimálne 7 727,96 eura. Tvrdil, že v predmetnej žalobe bola zazmluvnená výška úveru/istiny 30 000,- eur, ale predložený text zmluvy nie je kompletný, preto ho považuje za nerelevantný dôkaz a za klamlivé konanie žalobcu. V rámci reálne poskytnutej výšky úveru/istiny tvrdil, že, žalobcom vyčíslená čiastka 25 750,- eur nie je žiadnym relevantným dôkazom preukázaná. V rámci sumy plnení žalovaného v prospech veriteľa uviedol, že vyčíslená suma 7 727,96 eura je nedokázaná. Žalobcom nárokováná čiastka, t. j. predpokladaná výška žalobcom poskytnutej istiny v prospech žalovaných je 25 750,- eur, prípadne menej. Ak je pravda, že uhradil žalobcovi len 7 727,96 eura, potom pri rešpektovaní existencie neprijateľných zmluvných podmienok (nekompletná zmluva a nečitateľná) by mal vrátiť žalobcovi podľa výpočtu $25\,750 - 7\,727,96 = 18\,022,04$ eura (ak nie menej, nakoľko nie je dôkazmi preukázaná reálna výška požičanej istiny, ani výška jeho plnení v prospech žalobcu). Žalobca tak klame súd návrhom o zaplatenie až 27 872,10 eura, čo je o 9 850,06 eura viac, teda 38,25% z nárokov žalobcu. Súd upozornil na nedostatky v predmetnom podaní žaloby, nakoľko žalobca súdu nepredložil celú zmluvu o úvere, splátkový kalendár, potvrdenie/dôkaz o vzájomných plneniach (lebo sú predložené iba interné doklady veriteľa, a nie akceptovateľné ako dôkazy), doručenkou o zaslaní oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti, obchodné podmienky a sadzobník poplatkov podpísaný zmluvnými stranami, splnomocnenie veriteľa na podpis zmluvy splnomocnencom, zástupcom alebo zamestnancom veriteľa (zmluvu veriteľa podpísal niekto, kto sa nepreukázal splnomocnením veriteľa, čo považoval za sporné konanie veriteľa). Namietol, že ho súd v tomto konaní neidentifikoval ako spotrebiteľa. Opakoval, že celú posudzovanú zmluvu o úvere a podmienky zmluvy pripravil a formuloval veriteľa bez toho, aby mal možnosť obsah zmluvných dojednaní zmeniť, resp. ovplyvniť, a teda neboli individuálne dojednané. Vzhľadom na vyššie uvedené, žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie zrušil a vec v napadnutej časti vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie. Tiež žiadal, aby súd určil a vyhlásil zmluvné podmienky veriteľa za neprijateľné a za nekalé obchodné praktiky vo výroku svojho rozhodnutia v súlade so zákonom. Odmietol platiť akékoľvek náhrady trov konania nemorálnej protistrane a žiadal v súlade s ust. § 262 ods. 1 v spojení s § 257 CSP o zabezpečenie nepripustenia jeho povinnosti platiť akékoľvek súdne trovy úžerníckej protistrane. Súčasne vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi Mgr. Petrovi Garajovi v tejto právnej veci so zreteľom na jeho vzťah k sporu. O sudcovej zaujatosti sa žalobca dozvedel z rozsudku súdu zo dňa 09. 06. 2021 jemu adresovanému, a preto si túto námietku uplatňuje súčasne aj s odvolaním, v ktorom popísal

dôvody, ktoré ho k takejto námietke viedli. Mal pocit, že konajúci sudca je voči nemu, spotrebiteľovi, zaujatý. Tento pocit vychádzal z toho, že sudca nebral do úvahy jeho doterajšie argumenty a výhrady voči obsahu žaloby.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že s podaným odvolaním nesúhlasí a napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne. Mal za to, že preukázal svoju aktívnu vecnú legitimitáciu. Žalovaná pohľadávka bola riadne postúpená na žalobcu, nakoľko dňa 20. 12. 2018 uzatvorili Poštová banka a. s. so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky. Túto skutočnosť oznámil žalovanému, čo spolu so žalobou nepochybne preukázal. Tvrdil, že jeho predchodca tým, že sa žalovaný dostal do omeškania s riadnym plnením dohodnutých splátok, na ktoré sa v rámci zmluvy o úvere žalovaný zaviazal zaslal žalovanému listinu označenú ako výzva na splatenie dlžnej časti úveru a následne výzvu na úhradu dlžnej sumy spolu s podaciami hárkami. Čo sa týka spochybňovania a poukazovania na zmluvu o úvere, mal za to, že táto je tak, ako uviedol súd prvej inštancie uzatvorená riadne v zmysle platných právnych predpisov a v tejto neabsentuje akákoľvek zmluvná podmienka, ktorá keby aj bola v samotnej zmluve o úvere nedopatrením jeho predchodcu (Poštová banka a. s.) uvedená, táto skutočnosť by mala za následok len to, že úver by bol bezúročný a bezpoplatkový, t. j. zmluva o úvere by bola aj naďalej platnou. Namietaná skutočnosť zo strany žalovaného o nesplnení povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť dlžníka splácať úver zo strany právneho predchodcu žalobcu (Poštová banka a. s.) je scestná. Mal za to, že žalovaný, tak ako je uvedené v zmluve o úvere, je zámočník. V tejto zmluve o úvere je taktiež uvedená aj výška zárobku žalovaného. V súvislosti so skutočnosťou ohľadom vzájomného plnenia medzi spornými stranami uviedol, že tento preukázateľne predložil konajúcemu súdu listinu označenú ako „aktuálny stav úveru“ zo dňa 18. 12. 2018, kde je jasne uvedené, koľko žalovaný zaplatil na splátkach a kedy sa taktiež dostal so splácaním úveru do omeškania, preto aj poukazovanie na túto skutočnosť zo strany žalovaného považuje v plnej miere za absurdné. Žalovaný ďalej uviedol, že niekoľkokrát žiadal veriteľa, ako aj žalobcu o vydanie potvrdenia o finančnom plnení v prospech žalobcu. V tomto ohľade tvrdil, že aj táto námietka je scestná, nakoľko žalovaný skutočnosť o vyžiadaní si takejto listiny nijakým spôsobom nepreukázal, rovnako mal za to, že v listine vyššie uvedenej ako „aktuálny stav úveru ku dňu 18. 12. 2018“ je jasne a zreteľne uvedené, koľko žalovaný zaplatil, rovnako akou splátkou sa dostal do omeškania. Poukazovanie zo strany žalovaného, že je spotrebiteľom nezakladá bez ďalšieho tú skutočnosť, že by sa mohol zbaviť svojich povinností, na ktoré sa v rámci zmluvy o úvere zaviazal vlastnoručným podpisom bez toho, aby tieto nesplnil. Vzhľadom na uvedené, považoval odvolanie za nedôvodné, bez uvedenia jediného relevantného dôvodu, ktorý by preukazoval, že napadnutý rozsudok je nezákonný. Žalovaný v odvolaní uviedol niekoľko právnych predpisov, ako aj vyjadrení, avšak tieto nepodložil v konaní súdom prvej inštancie žiadnym relevantným dôkazom. Celé odvolanie žalovaný zakladá na vyššie uvedených dôvodoch, avšak v tomto spore sa súd prvej inštancie so spornými otázkami vysporiadal riadne a bez akýchkoľvek pochybností je možné konštatovať, že napadnutý rozsudok je dôvodný a po právnej stránke správny. S poukazom na vyššie uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že ako už uvádzal v podanom odvolaní, tak sudca v tejto veci pozitívne identifikoval klamlivé konanie prvotného veriteľa a jeho vymáhača (žalobcu), ale súčasne z nepochopiteľných dôvodov v zmysle bodu 35. napadnutého rozsudku v tejto veci preukázateľne podporil nezákonné konanie úžernického veriteľa cez neprijateľné zmluvné podmienky. Tvrdil, že súdny spor je o finančných prostriedkoch a tie neboli právnikmi veriteľa ani žalobcu preukázateľnými dôkazmi zdokladované, lebo listina veriteľa „aktuálny stav úveru“ nie je dôkazom, ale iba výplodom fantázie počítačového špecialistu veriteľa, čo v priebehu konania dostatočne preukázal. Uviedol, že otázku aktívnej legitimitácie musí súd vždy skúmať ex offio. Zdôraznil, že prevod alebo prechod pohľadávky vzniknutej zo spotrebiteľskej zmluvy je vo všeobecnosti v zmysle § 17 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vylúčený v záujme ochrany spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu je potrebné na danú vec aplikovať okrem ustanovení § 525 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka aj ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Mal za to, že keďže v tejto veci nedošlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky na súčasného žalobcu, tak musí súd konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Postúpenie pohľadávky banky zo spotrebiteľskej zmluvy voči jej klientovi - spotrebiteľovi na inú osobu, ktorá nie je bankou, je neplatné. Zopakoval, že veriteľ nepreveril jeho bonitu ako žalovanej strany a konal teda v rozpore so zákonom. Následkom nesplnenia si povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť dlžníka splácať úver je strata práva požadovať splatenie úveru jednorazovo. Zdôraznil,

že veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácií a overenia úverovej bonity spotrebiteľa. Pričom zásada efektivity v sporoch je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinností veriteľa zaťažuje spotrebiteľa. Ten totiž nedisponuje prostriedkami, ktoré by mu umožňovali preukázať, že veriteľ mu neposkytol informácie a neoveril jeho úverovú bonitu. Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v zmysle § 879f ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, tak sa dostáva do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné (§ 39 Občiansky zákonník). O takýto rozpor ide aj vtedy, ak sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie. Žiadal, aby bola vyriešená otázka či zmluva na poskytnutý úver má neprijateľné zmluvné podmienky, a teda akú sumu je, resp. bol povinný za poskytnutý úver veriteľovi/žalobcovi uhradiť. Zdôraznil, že má záujem o splatenie veriteľom poskytnutého úveru/istiny, ale samozrejme len v súlade s platnou právnou úpravou. Dodal, že žalobca svoj nárok neosvedčil relevantnými dôkazmi (ani len matematicky nepreukázal odôvodnenie svojho finančného nároku, ani neuviedol overiteľný výpočet a postup žalobcom nárokovanej čiastky 27 872,10 eura), priložené listiny neosvedčujú uplatňovaný nárok.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou - žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 27 872,10 eura, zmluvného úroku 7,90% ročne zo sumy 21 470,69 eura od 20. 12. 2018 do zaplatenia, spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 21 470,69 eura od 20. 12. 2018 do zaplatenia a trov konania. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 16 794,- eur so zmluvným úrokom 7,90 % ročne od 20. 12. 2018 do zaplatenia a s 5 % úrokom z omeškania ročne od 20. 12. 2018 do zaplatenia, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. V zostávajúcej časti istiny a príslušenstva žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 21%. V dôsledku odvolania žalovaného je podľa jeho obsahu predmetom preskúmania odvolacím súdom vyhovujúci výrok a výrok o trovách konania napadnutého rozsudku. Pre absenciu odvolania zo strany žalobcu je zamietajúci výrok už právoplatný.

7. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 06. 2010 sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

11. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 192/2004 citovaný v uznesení ústavného súdu III. ÚS 473/2017).

12. V prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom *lex specialis*. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

13. Ustanovenie § 525 OZ určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť, pričom postúpenie určitých pohľadávok môže byť zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB je práve takým ustanovením, ktoré upravuje ďalšie špeciálne podmienky (popri všeobecných v OZ), za ktorých môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť) postúpená. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení do 31. decembra 2016 oprávňovalo banku postúpiť tretej osobe len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia splatná (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 36/2020 z 15. 12. 2020). Počnúc od 01. 01. 2018 je toto ustanovenie novelizované.

14. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách účinného od 01. 01. 2017 (teda aj v čase postúpenia pohľadávky v danej veci) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo

pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Osobitným predpisom podľa tohto ustanovenia je ustanovenie § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky, a

b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

16. Podľa § 20 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch veriteľ je oprávnený ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery len na základe povolenia udeleného Národnou bankou Slovenska, a to v závislosti od udeleného povolenia v tomto rozsahu:

a) bez obmedzenia rozsahu poskytovania spotrebiteľských úverov podľa § 20a.

17. Podľa § 20a ods. 1 zák. č. 29/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na udelenie povolenia poskytovať spotrebiteľské úvery podľa § 20 ods. 1 písm. a) musí mať žiadateľ právnu formu akciovej spoločnosti, právnu formu jednoduchej spoločnosti na akcie, právnu formu spoločnosti s ručením obmedzeným alebo právnu formu európskej spoločnosti alebo musí byť založený na účely zápisu akciovej spoločnosti, na účely zápisu jednoduchej spoločnosti na akcie, na účely zápisu spoločnosti s ručením obmedzeným alebo na účely zápisu európskej spoločnosti do obchodného registra a musí preukázať splnenie v zákone stanovených podmienok.

18. Napriek tomu, že v danej veci bola zmluva o postúpení pohľadávky medzi Poštovou bankou, a. s. a Bencont COLLECTION, a. s. uzavretá dňa 20. 12. 2018, súd sa postúpením pohľadávky na žalobcu v zmysle citovaných zákonných ustanovení nezaoberal, preto je jeho záver o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu predčasný a nedostatočne odôvodnený, a teda aj nepreskúmateľný, čo bolo dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

19. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa záverov ESLP možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994). Z práva na spravodlivý proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

20. Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a s navrhovaním a hodnotením dôkazov; za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

21. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

22. Jednou zo žalovaným namietaných skutočností v priebehu konania a aj v odvolaní bolo, že žalobca nesprávne posúdil schopnosť žalovaného splácať úver. Napriek tejto opakovane žalovaným tvrdenej skutočnosti sa ňou súd prvej inštancie riadne nezaoberal a splnenie tejto jeho povinnosti v napadnutom rozhodnutí neodôvodnil. Tvrdenia žalobcu vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, že túto povinnosť si splnil, keď v zmluve uviedol príjem žalovaného je podľa názoru odvolacieho súdu nedostatočné.

23. Smernica 2008/48/ES v článku 8 ods. 1 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

24. Podľa článku 23 smernice 2008/48/ES členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

25. Posúdením bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy o úvere sa zaoberal aj Súdny dvor EU v rozsudku zo dňa 5. marca 2020, v ktorom uviedol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

26. Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES sa v našej právnej úprave odrazilo v ustanoveniach § 7 a 11 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

27. Podľa § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

28. Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

29. V zmysle dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je touto novo ustanovenou povinnosťou v tomto návrhu zákona povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, získaných jednak od spotrebiteľa a jednak napr. v prípade banky zo spoločného bankového registra. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť

záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov. Tento prístup aplikujú dnes len bankové subjekty.

30. Podľa § 11 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

31. Vychádzajúc z uvedeného, dospel odvolací súd k záveru, že ani touto otázkou sa súd prvej inštancie nezaoberal a ohľadom tejto otázky neurobil žiaden záver, preto je aj z tohto dôvodu jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie názorom odvolacieho súdu viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

32. Čo sa týka námietky zaujatosti žalovaného voči vec prejednávajúcemu sudcovi, ktorú žalovaný uplatnil v odvolacom konaní, k tomu odvolací súd uvádza, že keďže sa týkala len okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a jeho rozhodovacej činnosti, súd na námietku zaujatosti v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 CSP neprihliadol.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).